

گزارش تحلیلی از وضعیت کتابخانه پژوهشگاه صنعت نفت در سال ۹۶-۹۷

کتابخانه پژوهشگاه یکی از غنی‌ترین کتابخانه‌های تخصصی کشور به شمار می‌رود و بعنوان قلب تپنده پژوهشگاه در راستای حمایت از سیاست‌های کلان، اهداف و برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تحقیقاتی پژوهشگاه مجموعه‌ای غنی از منابع اطلاعات علمی - تخصصی و مرجع در حوزه‌های موضوعی نفت، گاز، پتروشیمی، شیمی و مهندسی شیمی و نیز سایر موضوعات فنی و مهندسی مرتبط با فعالیت‌های سازمان گردآوری نموده است و به عنوان مرجع در سطح وزارت نفت شناخته می‌شود. کتابداران این مجموعه توانسته‌اند در سال‌های اخیر با همت و تلاش فراوان و به مدد علاقه و حس مسئولیت‌پذیری خدماتی متناسب در شان پژوهشگاه به کارکنان ارائه نمایند.

در ادامه گزارشی تحلیلی از کتابخانه در سال ۹۶-۹۷ ارائه می‌گردد.

الف - خدمات کتابخانه

• تامین منابع اطلاعاتی

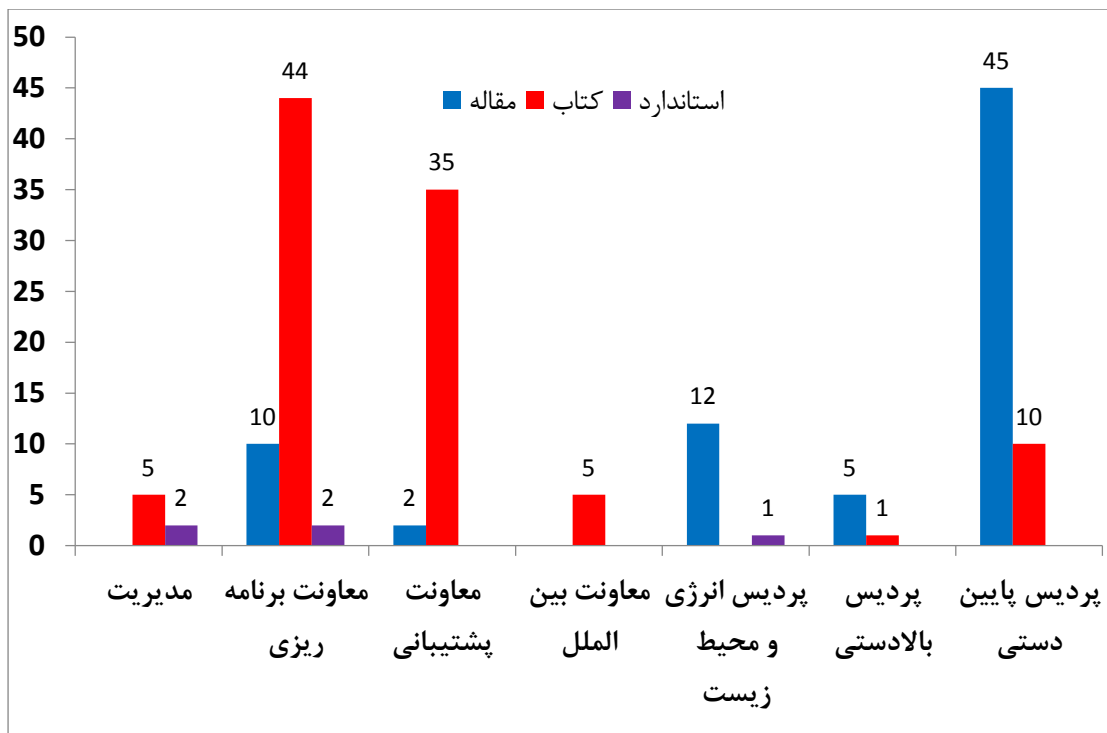
این بخش با هدف تهیه و تامین نیازهای اطلاعاتی شامل کتاب، مقاله، استاندارد، نشریه، گزارش و ... برای جامعه پژوهشی فعالیت می‌نماید. همکاران این بخش تاکنون توانسته‌اند با هزینه‌های مناسب و گاهی رایگان علی‌رغم افزایش قیمت منابع، نیازهای اطلاعاتی همکاران پژوهشگاه را برآورده سازند که در ذیل نمونه‌ای از منابع تامین شده و صرفه جویی‌های حاصل از آن آورده شده است.

تامین منابع فارسی

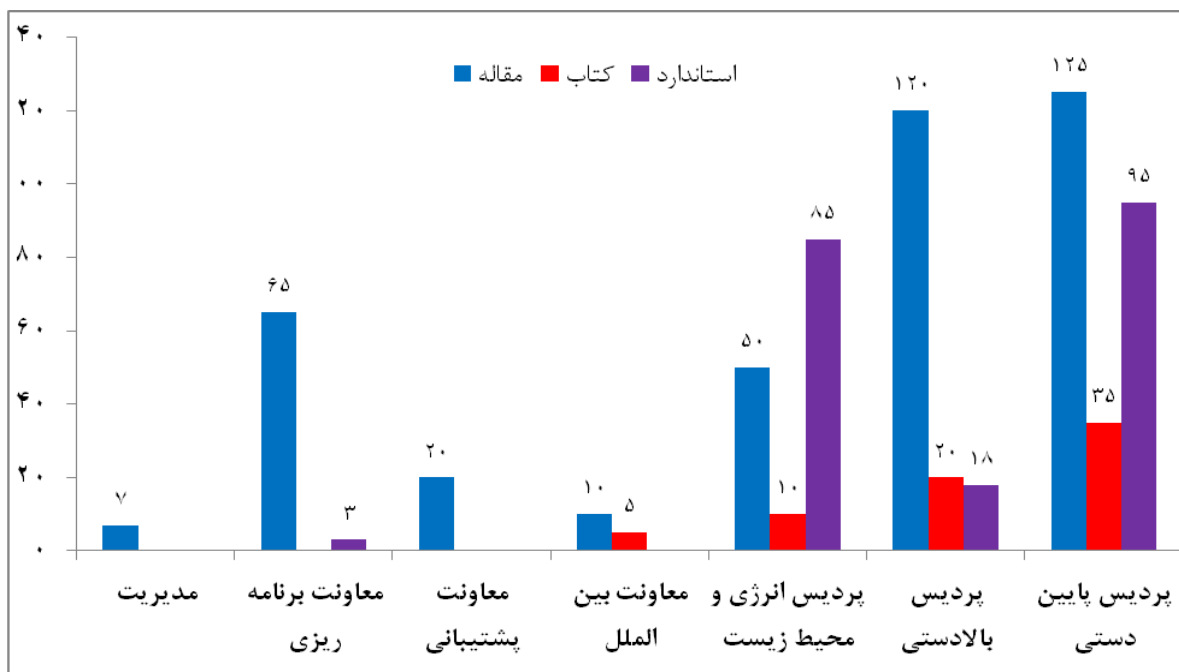
نوع منبع	تعداد	هزینه اصلی (ریال)	مبلغ هزینه شده	میزان صرفه جویی
کتاب	۱۰۰	۲۱,۸۲۸,۵۰۰	۲۰,۵۹۷,۲۰۰	۱,۲۳۱,۳۰۰
مقاله	۷۴			
استاندارد	۵			

تامین منابع لاتین

نوع منبع	تعداد	هزینه اصلی (دلار)	مبلغ هزینه شده (دلار)	میزان صرفه جویی (دلار)
کتاب	۷۰	۲۱۲۵۳,۸۴	۹۴۱,۴۲	۲۰۳۱۲,۴۲
مقاله	۳۹۷			
استاندارد	۲۰۱			

نمودار تامین منابع فارسی به تفکیک پرديس ها (سال ۹۶-۹۷)

نمودار تامین منابع لاتین به تفکیک پرديس ها (سال ۹۶-۹۷)

• سازماندهی و فهرست‌نویسی

- بخش سازماندهی با هدف برقراری نظم در مجموعه کتابخانه و سهولت و صحت دسترسی به منابع مورد نیاز و بازیابی آنها، فهرست‌نویسی و رده بندی کلیه منابع (کتاب، نشریه، گزارش پروژه، مقاله و ...) لاتین و فارسی را بر عهده دارد.

آخرین وضعیت منابع اطلاعاتی سازماندهی شده در کتابخانه به شرح ذیل می باشد

آخرین وضعیت منابع اطلاعاتی کتابخانه و مرکز اسناد علمی پژوهشگاه در سال ۱۳۹۷	
تعداد (عنوان منبع)	نوع منبع اطلاعاتی
۱۵۰۰۰	کتاب فارسی
۳۰۰۰۰	کتاب لاتین
۱۷۵	نشریات فارسی
۸۶۰	نشریات لاتین ^۱
۸۲۰۰	اسناد
۸۲۰۰۰	مقالات
۴۱۰۰	گزارش پروژه های پژوهشگاه
۱۰۰۰	دیسک های نوری و نرم افزارها
۵۰۰۰۰	منابع دیجیتال
۸۲۵۰۰	استاندارد ^۲
۳۰۰۰	Chemical abstract ^۳
۵۲۰	استانداردهای قدیمی ASTM
۱۳۵	پایان نامه های دانشجویی (کارشناسی ارشد، دکتری پژوهشی)

^۱ مجموعه ای غنی از قدیمی ترین نشریات منتشر شده در کشور

^۲ استانداردهای موجود در کتابخانه شامل IP,AWS,UOP,ASTM و...

^۳ غنی ترین و قدیمی ترین آرشیو در کشور از سال ۱۹۳۹

• امانت

۱. بخش امانت کتابخانه با داشتن بیش از ۲۷۷,۰۰۰ منبع اطلاعاتی و ۱۷۰۰ عضو یکی از پرمراجعه‌ترین بخش‌های کتابخانه می‌باشد. با توجه به سامانه نرم‌افزاری کتابخانه و استفاده از این نرم‌افزار امکان رزرو و ثبت درخواست کتاب به راحتی و بصورت الکترونیکی مهیا شده است. همچنین اعضای کتابخانه می‌توانند در صفحه اصلی جست‌وجوی کتابخانه در بخش سرویس‌های امانت، با استفاده از شماره عضویت و کلمه عبور در سیستم امانت، فعالیت‌های امانی خویش را مشاهده نمایند.

۲. کلیه همکاران پژوهشگاه می‌توانند از منابع اطلاعاتی چاپی و دیجیتال موجود در آرشیو کتابخانه شامل کتاب، مجله، مقاله، گزارش پروژه و استاندارد، بر اساس آیین‌نامه و مقررات استفاده نمایند.

۳. سالیانه بخش امانت کتابخانه به بیش از ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ مراجعه‌کننده خدماتی مانند عضویت، امانت و عودت منابع، تسویه حساب و ... ارائه می‌نماید.

در ذیل فعالیت‌های بخش امانت در سال ۹۶-۹۷ قابل ملاحظه است.

نوع	کتاب‌های فارسی	کتاب‌های لاتین	گزارش پروژه‌ها	جمع
تعداد امانت منابع	۹۸۷۲	۱۲۳۸	۱۷۹۱	۱۲۹۰۱
تعداد مراجعان	کارآموزان	مراجعه‌کنندگان خارج از پژوهشگاه	پرسنل پژوهشگاه	۳۰۰۰
	۵۰۰	۱۰۰	۲۴۰۰	

• مرجع

○ بخش مرجع کتابخانه که با ارزشترین و قدیمی‌ترین منابع مرجع تخصصی نفت را در خود جای داده توانسته با داشتن بیش از ۲۰۰۰ عنوان کتاب مرجع (۱۰,۰۰۰ نسخه) نیازهای اطلاعاتی پژوهشگران را به خوبی مرتفع سازد.

• دیجیتال

○ سازماندهی ۵۰,۰۰۰ منبع اطلاعاتی دیجیتال در نرم‌افزار سیمرغ نوسا (کتابخانه دیجیتال) از جمله امکانات دیگر کتابخانه است که امکان استفاده از این منابع را برای کلیه همکاران پژوهشگاه فراهم نموده است. این منابع شامل کتب الکترونیکی (e-book)، مقالات، مجلات آنلاین و استانداردها می‌باشد که مراجعه و استفاده از کتابخانه دیجیتال در سال ۹۶-۹۷ به میزان ۳۰,۰۰۰ بار است.

• امانت بین کتابخانه ای

کتابخانه پژوهشگاه صنعت نفت با ۴۰ مرکز اطلاع رسانی، دانشگاه‌ها، موسسات علمی پژوهشی و مراکز تحقیقاتی در سطح کشور دارای تفاهم نامه همکاری می‌باشد. در جدول ذیل به مراکزی که در سال ۹۶-۹۷ تفاهم نامه همکاری با آنها امضا شده اشاره گردیده است.

شرکت ملی صنایع پتروشیمی	۱
شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی	۲
شرکت ملی پخش فراورده های نفتی	۳
کتابخانه دانشکده علوم دانشگاه تهران	۴
کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی شریف	۵
شرکت تحقیق، طراحی و تولید موتور ایران خودرو (ایپکو)	۶
دانشکده مکانیک دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی	۷
مرکز اطلاعات و ارتباطات علمی شرکت ملی پالایش و پخش	۸
سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران	۹
صنایع تولیدی کیفارین (شرکت رنگینه و کاتالیست پارس)	۱۰
کتابخانه شرکت پالایش نفت تهران (پالایشگاه تهران)	۱۱
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	۱۲
کتابخانه مرکزی دانشگاه شهیدبهشتی	۱۳
کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱۴
پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله	۱۵
کتابخانه پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی	۱۶

ب- اهم فعالیت‌های شاخص کتابخانه در سال ۹۶-۹۷

۱. برگزاری نمایشگاه‌های کتب تخصصی در نیمسال اول و دوم در هریک از پردیس‌های سه گانه
۲. برگزاری نمایشگاه‌های عمومی در نیمسال اول و دوم با معتبرترین ناشران حوزه کتب عمومی و منتخبی از پرفروشترین و پرتیراژترین کتب منتشرشده سالهای اخیر
۳. استقرار میز تبادل در پردیس‌های سه گانه در نیمسال اول و دوم
۴. برگزاری مسابقه کتابخوانی و بزرگداشت هفته کتاب و کتاب خوانی و روز کتابدار
۵. تهیه آخرین ویرایش استاندارد ASTM تا سال ۲۰۱۷ و بروز رسانی هرساله این استاندارد

۶. تهیه تازه های کتابخانه در دو نیمسال و اطلاع رسانی به پژوهشگران از طریق پورتال
۷. حضور در جلسات هم اندیشی روسای کتابخانه های صنعت نفت و تدوین دوره های آموزشی کتابداری در بدو استخدام
۸. تهیه گزارش تحلیلی از مقالات ثبت شده پژوهشگران (تولیدات علمی) در سال های ۲۰۱۱-۲۰۱۸ در پایگاه Scopus و web of science
۹. بروز رسانی محتوای پورتال
۱۰. تهیه گزارشات مدیریتی از نمایشگاه های کتاب
۱۱. شلف خوانی ۶۵,۰۰۰ عنوان منابع چاپی کتابخانه (کتابهای فارسی و لاتین، اسناد فارسی و لاتین، مقالات، آرشیو نشریات، گزارش پروژه ها) و رفع نواقص
۱۲. وجین و حذف منابع قدیمی و غیر کاربردی از مجموعه کتابخانه شامل ۲۵۰۰ جلد کتاب لاتین
۱۳. برگزاری کارگاه های آموزشی شامل :

- آشنایی با تکنیک های نوین دستیابی به منابع معتبر مهندسی (انتشارات Elsevier)
- روشهای دستیابی به اطلاعات علمی
- کارگاه تخصصی گزارش های SRI توسط کانون نهادهای سرمایه گذاری ایران
- برگزاری کارگاه آشنایی با پایگاه اطلاعاتی تخصصی Reaxys در حوزه شیمی

۱۴. دریافت ۱۹۶۸ عنوان تولیدات علمی پژوهشگران از پایگاه Scopus بصورت رایگان و از طریق ریاست کتابخانه دانشگاه شاهد
۱۵. ارتباط حرفه ای با انجمن های تخصصی کتابداری در خصوص بازتعریف نقش کتابخانه های تخصصی
۱۶. بازدید از کتابخانه مرکزی دانشگاه شاهد، پژوهشگاه مواد و انرژی و بهره گیری از ۱۳۲ پایگاه اطلاعاتی آنلاین آن مجموعه ها